

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY V

Ocena celująca:

- Uczeń spełnia wymagania edukacyjne przewidziane na poszczególne oceny
- Otrzymuje uczeń, którego wiedza historyczna wykracza w znacznym stopniu poza materiał programowy klasy V
- Uczeń samodzielnie poszerza swoją wiedzę, chętnie podejmuje dodatkowe prace
- Uczeń aktywnie uczestniczy w lekcjach historii, samodzielnie rozwiązuje problemy omawiane podczas lekcji
- Potrafi na forum klasy zaprezentować własne zdanie, popiera je logiczną argumentacją

„Polska pierwszych Piastów”

Bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający
<p>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne oceny dobrej oraz podane poniżej: -----</p> <p>- podaje imiona i nazwiska autorów średniowiecznych kronik</p> <p>-porównuje przebieg współczesnych granic Polski z zasięgiem panowania Mieszka I</p> <p>-omawia plany Ottona III dotyczące utworzenia cesarstwa chrześcijańskiego</p> <p>-opowiada o przebiegu wojen prowadzonych przez Bolesława Chrobrego, wskazuje zdobyte ziemie</p> <p>-przedstawia informacje na temat zabytków sztuki romańskiej i gotyckiej znajdujące się w Krakowie</p> <p>- omawia znaczenie związku frazeologicznego benedyktyńska praca oraz tłumaczy, skąd wywodzi się to sformułowanie</p> <p>- wymienia elementy</p>	<p>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne oceny dostatecznej oraz podane poniżej: --</p> <p>- charakteryzuje wierzenia mieszkańców ziem polskich przed przyjęciem chrztu</p> <p>-opowiada o powstaniu państwa polskiego</p> <p>-określa jaką rolę pełnili duchowni w państwie Mieszka</p> <p>- tłumaczy dlaczego chrzest miał kluczowe znaczenie w historii państwa polskiego</p> <p>-określa skutki misji i męczeństwa św. Wojciecha</p> <p>-tłumaczy jakie znaczenie miał dla Polski zjazd w Gnieźnie</p> <p>-wskazuje na fitografiach przypory, portal, sklepienie, rozetę, portal</p> <p>-porównuje styl romański i gotycki</p> <p>-określ rolę klasztorów w średniowiecznym piśmiennictwie</p> <p>-tłumaczy na czym</p>	<p>-uczeń spełnia wymagania edukacyjne oceny dopuszczającej oraz podane poniżej: -</p> <p>- wskazuje na mapie ściennej plemiona słowiańskie zamieszkujące ziemie polskie w X w.</p> <p>- wyjaśnia na czym polegał słowiański obrzęd postrzyżyn</p> <p>-opisuje wygląd słowiańskiego grodu na podstawie ilustracji w podręczniku</p> <p>-podaje kto zamieszkiwał średniowieczne Gniezno</p> <p>-określa okoliczności w jakich doszło do chrztu Polski</p> <p>-wyjaśnia pojęcia relikwie, koronacja</p> <p>- opowiada o misji św. Wojciecha</p> <p>-opisuje przebieg zjazdu w Gnieźnie, wymienia jego najważniejsze postanowienia</p> <p>-ocenia znaczenie koronacji Bolesława w historii naszego kraju</p>	<p>- określa na podstawie daty wiek, podaje ramy czasowe wieków</p> <p>-opowiada legendę o początkach państwa polskiego</p> <p>-odczytuje z mapy plemiona słowiańskie zamieszkujące ziemie polskie w X w.</p> <p>Opisuje polskie symbole narodowe</p> <p>-zaznacza na osi czasu datę chrztu Polski</p> <p>-przedstawia kim był Mieszko I i Dobrawa</p> <p>-zaznacza na osi datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego</p> <p>-przedstawia kim był Bolesław Chrobry, św. Wojciech, Otton III</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów duchowieństwo, styl romański, styl gotycki, witraż, kopista, reguła zakonna</p> <p>-wymienia surowce budowlane których używano w średniowieczu</p> <p>- wyjaśnia znaczenie terminów rycerz, paż,</p>

<p>kultury rycerskiej i dworskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada o zadaniach cechu - porównuje wieś średniowieczną ze wsią współczesną 	<p>polegały turnieje rycerskie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady zawodów rzemieślniczych uprawianych w średniowieczu - opowiada jak w średniowieczu powstawały miasta (lokacja) - tłumaczy jaką rolę odgrywali w mieście burmistrz, rada miejska, ława miejska - wyjaśnia pochodzenie nazw ulic Szewska, Piekarska, Garncarska - omawia przebieg procesu lokacji wsi - porównuje los chłopca z życiem rycerza lub mieszczanina 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie Gniezno, Prusów, Gdańsk oraz biskupstwa utworzone w Polsce - odróżnia budynki wzniesione w stylu romańskim i gotyckim - opisuje na podstawie ilustracji architekturę kościołów romańskich i gotyckich - opowiada o etapach wychowania szlachetnie urodzonego młodzieńca od pazia do pasowania - opowiada o średniowiecznych metodach uprawy ziemi 	<p>giermek, pasowanie, zamek</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy obronne zamku - wymienia cechy dobrego rycerza - wyjaśnia znaczenie terminów sołtys, pług, trójpolówka - tłumaczy na czym polegała praca chłopca
---	--	---	--

„ Polska i Krzyżacy”

Bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający
<ul style="list-style-type: none"> - ocenia politykę krzyżaków i ich działalność na podbitych terenach - wyjaśnia jakie znaczenie dla Polski miała utrata Pomorza Gdańskiego - wskazuje czynniki które umożliwiły ponowne zjednoczenie ziem polskich - pozyskuje z różnych źródeł informacje o panowaniu Kazimierza Wielkiego - określa pokrewieństwo pomiędzy Piastami a Andegawenami - tłumaczy jakie 	<ul style="list-style-type: none"> - określa okoliczności powstania zakonu krzyżackiego - wymienia skutki sprowadzenia krzyżaków do Polski - ocenia politykę wewnętrzną Kazimierza Wielkiego - opowiada o zasługach tego króla dla Polski - wyjaśnia sens powiedzenia – zastał Polskę drewnianą a zostawił murowaną - opowiada o okolicznościach objęcia tronu przez Jadwigę - podaje przyczyny i skutki wojen polsko – krzyżackich 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie, Kraków, Małopolska, Prusy - podaje powody dla których Konrad Mazowiecki sprowadził Krzyżaków - wskazuje na mapie państwo krzyżackie i Malbork - omawia rolę Władysława Łokietka w zjednoczeniu ziem polskich - określa przyczyny konfliktu polsko – krzyżackiego - wskazuje na mapie Małopolską, Mazowsze, 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada co wydarzył się w 1226r. 1308r. 1320r. oraz zaznacza te daty na osi czasu - tłumaczy kim byli Konrad Mazowiecki, Ładysław Łokietek - wskazuje co wydarzyło się w 1364r. zaznacza na osi czasu - wyjaśnia kim był Kazimierz Wielki, Mikołaj Wierzynek - wie co wydarzyło się w 1410r. zaznacza tą datę na osi - opowiada kim byli Władysław Jagiełło, Jadwiga, Ulrich von Jungingen

znaczenie miało dla Polski odzyskanie Pomorza Gdańskiego	-	Wielkopolskę, Ruś Halicką -wymienia osiągnięcia Kazimierza Wielkiego -tłumaczy dlaczego królowi nadano przydomek Wielki -opowiada o uczcie u Wierzyńka - określa przyczyny i skutki zawarcia unii polsko – litewskiej w Krewie - wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie i Polskę za Władysława Jagiełły -przedstawia przebieg bitwy pod Grunwaldem	- wyjaśnia termin unia
--	---	--	------------------------

„Europejczycy odkrywają świat”

Bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający
- wskazuje na mapie odkryte lądy oraz nowe trasy odkrywców - tłumaczy jaki wpływ miały odkrycia geograficzne na wyobrażenia ludzi o świecie, jak pod ich wpływem zaczęło się zmieniać życie ludzi - pozyskuje z różnych źródeł informacje o odkrywcach i ich wyprawach, tworzy notatkę na ten temat -formułuje wnioski na temat niewolnictwa i wyraża własne opinie z tym związane - wymienia co najmniej dwa dzieła sztuki renesansowej -tworzy na podstawie samodzielnych poszukiwań notatkę o wybranym twórcy renesansu	- wymienia głównych odkrywców i ich dokonania -wskazuje na mapie odkryte lądy - określa pozytywne i negatywne skutki odkryć geograficznych -wymienia ludy podbite przez konkwistadorów - wyjaśnia jakie znaczenie dla Europy miały kolonie -omawia wpływ wynalazku Gutenberga na życie ludzi - określa czym charakteryzował się renesans	- wyjaśnia kim byli Bartłomiej Diaz, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan -omawia przyczyny odkryć -wymienia państwa, które brały udział w odkryciach -wyjaśnia znaczenie terminów renesans, humanizm -na podstawie ilustracji opowiada o cechach charakterystycznych dla budowli renesansowych -przedstawia rolę kościoła w średniowieczu	- wie co nazywamy wielkimi odkryciami geograficznymi - wyjaśnia co się wydarzyło w 1492r. zaznacza na osi czasu -opowiada jak w średniowieczu Europejczycy wyobrażali sobie świat -zaznacza na osi czasu datę wynalezienia druku -określa kim byli Mikołaj Kopernik, Jan Gutenberg, Galileusz, Leonardo da Vinci -tłumaczy na czym polegała teoria Kopernika

„ W Rzeczypospolitej szlacheckiej”

Bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający
<p>- wyjaśnia znaczenie terminu mecenat</p> <p>-porównuje jaką funkcję pełnił Zamek Królewski dawniej a jaką dziś</p> <p>- wyjaśnia znaczenie terminów: magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota, kontusz, żupan</p> <p>- wskazuje na różnice występujące w obrębie stanu szlacheckiego</p> <p>-porównuje sejm walny szlachecki i współczesny polski parlament</p> <p>-omawia rolę Gdańska w handlu zbożem</p> <p>- tłumaczy co gwarantowały szlachcie zapisy konfederacji warszawskiej</p> <p>-omawia prawa grup wyznaniowych we współczesnej Polsce</p> <p>- określa znaczenie, jakie miało dla Rzeczypospolitej wprowadzenie wolnej elekcji</p> <p>- pozyskuje informacje na temat zasad wyboru prezydenta w Polsce</p> <p>-analizuje tekst źródłowy umieszczony w podręczniku i formułuje na jego podstawie wnioski</p> <p>-określa skutki</p>	<p>- wymienia charakterystyczne elementy architektury renesansowej</p> <p>-tłumaczy na czym polegała przemiana rycerstwa w stan szlachecki</p> <p>-określa co nazywamy demokracją szlachecką</p> <p>-wie co głosiła konstytucja nihil novi</p> <p>-wymienia przyczyny wzrostu gospodarczego znaczenia szlachty</p> <p>- określa skutki unii lubelskiej</p> <p>-określa przyczyny ustanowienia artykułów henrykowskich</p> <p>-ocenia nadużywanie zasady liberum veto podczas obrad sejmu</p> <p>- wskazuje różnice pomiędzy artykułami henrykowskimi a pacta conventa</p> <p>- opowiada o roli jaką odegrał Stefan Czarniecki podczas wojny ze Szwecją</p> <p>-wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew stoczonych w XVII w.</p> <p>-przedstawia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Polskę w XVII w.</p>	<p>- tłumaczy czym są arrasy</p> <p>-podaje przykłady zabytków renesansu w Krakowie, Polsce</p> <p>- określa czym zajmowali się paziowie i damy dworu</p> <p>-tłumaczy na czym polegała uprzywilejowana pozycja szlachty</p> <p>- przedstawia skład sejmu walnego</p> <p>- wymienia różne grupy tworzące stan szlachecki</p> <p>- omawia znaczenie Wisły dla rozwoju handlu zbożem</p> <p>-wymienia postanowienia unii lubelskiej</p> <p>- wskazuje na mapie obszar Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p> <p>- wymienia narodowości żyjące w granicach Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p> <p>-przedstawia kim był Henryk Walezy i w jaki sposób został wybrany na króla</p> <p>-omawia na podstawie ilustracji przebieg wolnej elekcji</p> <p>-określa znaczenie obrony klasztoru na Jasnej Górze w czasie potopu</p> <p>-wymienia i skazuje na</p>	<p>-zna datę hołdu pruskiego i umieszcza ją na osi czasu</p> <p>-przedstawia kim byli Zygmunt Stary, Zygmunt II August, Jan Kochanowski, Mikołaj Rej</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów: szlachta, przywilej, sejm walny, poseł</p> <p>- wyjaśnia znaczenie terminów: pańszczyzna, folwark, kmieć, flisak, spichlerz</p> <p>-wie co nazywamy Rzeczypospolitą Obojga Narodów</p> <p>- wyjaśnia znaczenie terminu tolerancja religijna, wolna elekcja, liberum veto</p> <p>-wyjaśnia co nazywamy potopem szwedzkim, odsieczą wiedeńską</p> <p>-zna i umieszcza na osi datę bitwy pod Wiedniem oraz daty potopu szwedzkiego</p> <p>-przedstawia kim byli Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski</p>

<p>zwycięstwa wojsk polskich pod Wiedniem</p> <p>-porównuje zasięg terytorialny Rzeczypospolitej Obojga Narodów z granicami współczesnej Polski</p>		<p>mapie państwa z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.</p> <p>-opisuje na podstawie ilustracji w podręczniku wygląd i uzbrojenie husarza</p>	
---	--	--	--

„Upadek Rzeczypospolitej”

Bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający
<p>- opowiada o „obiadach czwartkowych”</p> <p>-dostrzega związki zachodzące pomiędzy wykształceniem obywateli a odpowiedzialnością za państwo</p> <p>- tłumaczy, dlaczego rocznica uchwalenia konstytucji 3 maja jest obecnie świętem narodowym</p> <p>-ocenia okoliczności, które spowodowały upadek Rzeczypospolitej</p> <p>- opowiada o dalszych losach Tadeusza Kościuszki</p> <p>- tłumaczy co spowodowało postęp nauki w epoce oświecenia</p> <p>-pozyskuje informacje z różnych źródeł wiedzy na temat wybranej postaci żyjącej w baroku lub oświeceniu</p>	<p>-dzieli przyczyny upadku na wewnętrzne i zewnętrzne</p> <p>-ocenia postawę Tadeusza Rejtana</p> <p>- omawia zmiany jakie dokonały się w systemie oświaty za panowania St. A. Poniatowskiego</p> <p>-wymienia głównych działaczy politycznych , którzy w XVIII w. dążyli do przeprowadzenia reform</p> <p>- opowiada dlaczego konstytucja nie weszła w życie</p> <p>-opowiada o wojnie w obronie konstytucji i konfederacji targowickiej</p> <p>-tłumaczy dlaczego Kościuszko wydał uniwersał połaniecki</p> <p>- wymienia i wskazuje na mapie miejsca głównych starć z armią rosyjską</p> <p>- podaje przykłady budowli w tym stylu</p> <p>-porównuje sztukę barokową z klasycystyczną</p> <p>- wymienia wynalazki epoki oświecenia</p> <p>-tłumaczy, czym była Wielka encyklopedia</p>	<p>- wymienia przyczyny słabości i upadku Rzeczypospolitej</p> <p>-wymienia postulaty konfederatów barskich</p> <p>-wskazuje na mapie ziemie utracone w pierwszym rozbiórce</p> <p>-wie co to był sojusz trzech czarnych orłów</p> <p>-wyjaśnia na czym polegała działalność Komisji Edukacji Narodowej</p> <p>-omawia reformy Sejmu Wielkiego</p> <p>- wymienia główne postanowienia konstytucji 3 maja</p> <p>-tłumaczy kim byli Jan Kiliński, Jakub Jasiński, Jan Henryk Dąbrowski</p> <p>-określa przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego</p> <p>-wskazuje na rolę kosynierów w walkach</p> <p>- wskazuje na mapie ziemie utracone podczas III rozbioru Polski</p> <p>-przedstawia kim byli: Wolter, Monteskiusz, James Watt, G. Fahrenheit, Rubens, Canaletto</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów: barok, oświecenie, klasycyzm</p>	<p>- zna daty rozbiorów Polski, umieszcza je na osi czasu</p> <p>-przedstawia kim byli: Stanisław August Poniatowski, Tadeusz Rejtan</p> <p>- wymienia państwa które dokonały rozbiorów Polski</p> <p>-wyjaśnia znaczenie terminów Sejm Wielki, konstytucja</p> <p>- zna datę uchwalenia konstytucji i umieszcza ją na osi czasu</p> <p>-zna i umieszcza na osi datę wybuchu powstania Kościuszkowskiego</p> <p>-tłumaczy o co walczyliśmy w postaniu</p> <p>- przedstawia kim był Tadeusz Kościuszko</p> <p>- wie kim byli kosynierzy</p> <p>- wie co to barok, oświecenie</p>

	francuska	-na podstawie tekstu i ilustracji w podręczniku omawia cechy charakterystyczne sztuki barokowej i klasycystycznej - opowiada o trójpodziale władzy Monteskiusza	
--	-----------	--	--